

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บริบทแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บริบทแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของชุมชน

1. การจัดตั้งชุมชนวัดเกาะ

อดีตชุมชนวัดเกาะมีมานานแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ.2532 ซึ่งเทศบาลได้แบ่งเขตการปกครองดูแลเป็น 5 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนจันทร์ม่วงชิง ชุมชนเกาะหินลาด ชุมชนนามอญไชยสุรินทร์ ชุมชนพระนครคีรี และชุมชนหน้าพระลานไตรโลก ซึ่งชุมชนวัดเกาะก็เป็น 1 ในชุมชนเกาะหินลาด โดยใช้ที่ทำการที่โรงเรียนวัดจันทราวาส มีคณะกรรมการชุมชน 1 ชุด คอยบริหารดูแลพัฒนาชุมชนซึ่งมาจากคนในพื้นที่ ทั้งคนในเขตพื้นที่วัดเกาะ เขตท่าหินและเขตวัดลาด ที่ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ต่อมาด้วยในเขตพื้นที่วัดเกาะหินลาดมีประชากรเพิ่มมากขึ้น รายได้ และเศรษฐกิจเปลี่ยนไป ชีวิตความเป็นอยู่ชนบทรรมนิยมประเพณีของคนในพื้นที่ต่างกันไป ทำให้เทศบาลเมืองเพชรบุรีคิดแยกออกเป็นชุมชนย่อยเพื่อจ่ายต่อการปกครองดูแลพัฒนาเมืองอีก 6 ชุมชน และชุมชนวัดเกาะได้แยกออกมาจากชุมชนเกาะหินลาด เมื่อปี พ.ศ.2545 เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2545 มีที่ทำการชุมชนเป็นของตนเอง แต่เป็นการเช่าสถานที่บ้านเช่าของวัดเกาะ ซึ่งเดิมเป็นห้องน้ำของทางวัด โดยความอนุเคราะห์ของหลวงพ่อวัดเกาะ โดยคณะกรรมการชุมชนนำมาซ่อมแซม ปรับปรุงห้องให้เหมาะสมกับเป็นที่ทำการชุมชน ถ้านับการก่อตั้งชุมชนปกครองและพัฒนาได้ 3 ปี ชุมชนวัดเกาะเป็นชุมชนที่เทศบาลเมืองเพชรบุรีจัดตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมการปกครอง (ในอดีต) ชื่อชุมชนวัดเกาะหินลาด ต่อมาในปี พ.ศ.2539 ได้มีการแบ่งแยกชุมชนเกาะหินลาดออกเป็น 3 ชุมชน คือ ชุมชนวัดเกาะ ชุมชนท่าหิน และชุมชนวัดลาดตามลำดับ

ภาพที่ 4.1 สภาพบ้านเรือน ชุมชนวัดเกาะ
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

2. อาณาเขต ลักษณะที่ตั้ง ลักษณะพื้นที่ ลักษณะภูมิอากาศ และเขตการปกครอง

2.1 อาณาเขต

ทิศเหนือ เริ่มจากแม่น้ำเพชรบุรี ถนนหน้าวัดลาดจดถนนมาตยาวงษ์

ทิศใต้ เริ่มจากแม่น้ำเพชรบุรี เลียบคลองวัดเกาะถึงสะพานวัดแรก

ทิศตะวันออก คลองวัดเกาะแนวแม่น้ำเพชรบุรี ถึงตรอกทำน้ำขุนวิเศษ

ทิศตะวันตก เริ่มจากแนวถนนมาตยาวงษ์ หน้าวัดลาดจดสะพานนเรศ

2.2 ลักษณะที่ตั้ง

ชุมชนวัดเกาะตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ติดต่อกับชุมชนวัดลาดและชุมชนท่าหิน มีที่ทำการชุมชนตั้งอยู่ในตลาดวัดเกาะ ติดกับข้างกำแพงวัด

2.3 ลักษณะพื้นที่

ชุมชนวัดเกาะเป็นชุมชนที่มีอาณาเขตติดต่อกับแม่น้ำเพชรบุรีเกือบทั้งชุมชน จึงมีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำเพชรบุรี

2.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ชุมชนวัดเกาะอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งด้านทิศตะวันตกของจังหวัดเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน ด้านทิศตะวันออกติดต่อกับทะเลอ่าวไทย ตลอดแนว ทำให้มีสภาพอากาศอบอุ่นสบาย ไม่ร้อนจัดและไม่หนาวจัด โดยแบ่งเป็น 3 ฤดูกาล เช่นเดียวกับสภาพภูมิอากาศทั่วไปของประเทศไทย

2.5 เขตการปกครอง

เทศบาลเมืองเพชรบุรี แบ่งเขตการปกครองเป็น 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลท่าราบ และตำบลคลองกระแชง โดยชุมชนวัดเกาะตั้งอยู่ในพื้นที่เขตการปกครองของตำบลท่าราบ

3. การประกอบอาชีพ

ชุมชนวัดเกาะเป็นชุมชนที่มีประชากรที่ประกอบอาชีพหลากหลาย ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย ทำขนมหวาน เป็นต้น

4. ประชากรและครัวเรือน

ข้อมูลจากสำนักทะเบียนราษฎร์เทศบาลเมืองเพชรบุรีและกองสวัสดิการสังคมเดือน ตุลาคม พ.ศ.2563 มีประชากรรวม 896 คน เป็นชาย 410 คน และหญิง 486 คน และมีจำนวน ครัวเรือน 469 ครัวเรือน

5. การศึกษา

ในพื้นที่ชุมชนวัดเกาะ ไม่มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชน

6. ศาสนา

ประชาชนในชุมชนวัดเกาะส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดในพุทธศาสนาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชน จำนวน 1 วัด คือ วัดเกาะสุทธาราม ศาลเจ้าวัดลาด และศาลเจ้าบ้านปิ่น

ภาพที่ 4.2 วัดเกาะสุทธาราม

ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

ศาลเจ้าวัดลาด

ศาลเจ้าบ้านปิ่น

ภาพที่ 4.3 ศาลเจ้าจีน ชุมชนวัดเกาะ
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ

1. ความเป็นมาของชุมชนวัดเกาะ

ชุมชนโบราณวัดเกาะ ชุมชนเก่าอายุ 300 ปี ถนนย่านวัดเกาะมีความหลากหลายทางสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมไทย-จีน ด้วยมี “วัดเกาะ” เป็นศูนย์กลางชุมชนซึ่งภายในอุโบสถวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเก่าแก่ งดงามที่สุดแห่งหนึ่งในเมืองเพชรบุรี ระบุปีที่วาดตรงกับสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พ.ศ. 2277 เป็นหลักฐานที่ทำให้เชื่อได้ว่าชุมชนนี้น่าจะมีอายุกว่า 300 ปี อีกทั้งใกล้เคียงยังมี “ศาลเจ้าบ้านปิ่น” สันนิษฐานว่าถูกย้ายมาจากการสร้างวังบ้านปิ่นภายในมีป้ายสลักปีที่ก่อสร้างไว้ราวสมัยรัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2350 ซึ่งพื้นที่แถบนี้ปรากฏร่องรอยของความรุ่งเรืองที่มีมาแต่อดีต บ่งบอกถึงความเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านเศรษฐกิจของเมือง

2. สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ

วัดเกาะเป็นศูนย์รวมของชุมชน ได้รวมศรัทธาและสามัคคีธรรมของประชาชนไว้ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากมีพลังของมวลชนในถิ่นนี้สนับสนุน ช่วยอุปถัมภ์ค้ำจุนด้วยประการต่างๆ เป็นสถานรวมการบำเพ็ญบุญ และกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนชาวบ้านวัดเกาะนี้ หากได้มีแต่คนไทยเท่านั้น แต่ได้รวมผู้คนหลายเผ่าพันธุ์โดยเฉพาะชาวจีนซึ่งมีมากกว่าชนชาติอื่นๆ โดยได้ผสมผสานรูปแบบวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีอย่างลงตัวและร่วมกันอย่างปกติสุขตลอดมา สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะประกอบด้วย ด้านสถาปัตยกรรม ด้านจิตรกรรม และด้านสืบสานงานสกุลช่างเมืองเพชรดังนี้

2.1 ด้านสถาปัตยกรรม

วัดเกาะเป็นวัดเก่ารุ่งเรืองอยุธยาตอนกลาง ดังนั้นโบราณวัตถุสถานสำคัญ ๆ คือ พระอุโบสถและภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภายในวิหาร เจดีย์ ส่วนศาลาการเปรียญ กุฏิสงฆ์ ล้วนมาสร้างในสมัยหลังทั้งสิ้น แต่สมัยหลังของวัดเกาะก็เก่าขนาดรัตนโกสินทร์รุ่นรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 5 ประกอบด้วยโบราณวัตถุสถานดังนี้

พระอุโบสถ มีขนาดไม่ใหญ่นัก ทรงสูง ฐานหย่อนท้องช้างหรืออ่อนโค้งตั้งสำเภา ตัวอาคารเป็นรุ่นอยุธยาแท้ๆ เพราะไม่มีการเจาะช่องหน้าต่าง แต่ด้านหน้าและด้านหลังเจาะประตูด้านละ 2 ช่อง เหนือประตูประดับซุ้มลายปูนปั้น ด้านหน้ามีเสาสี่เหลี่ยมย่อมุมสิบสอง 2 ต้น และมีคันทวยแกะไม้ค้ำยันหลังคาไว้ด้วย ส่วนหน้าบันประดับลายปูนปั้นรูปเทพพนม รอบโบสถ์มีเสมาหินทรายเป็นเสมาคู่ ตั้งบนฐานสูง มีลวดลายบนตัวเสมา จากลวดลายดังกล่าวบ่งชี้ว่าเป็นเสมารุ่นเก่ากว่าสมัยอยุธยา

ภาพที่ 4.4 พระอุโบสถ วัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

วิหาร ตั้งอยู่เคียงข้างพระอุโบสถแต่มีลักษณะเรียบง่ายกว่ามาก แม้เสาด้านหน้าจะเป็นเสาย่อมุมสิบสองเช่นกัน แต่ไม่มีคันทวยค้ำยันและประตูทั้งด้านหน้าและด้านหลังก็ไม่มีลายปูนปั้นประดับซุ้มหน้าบันก็มีลักษณะเรียบ ๆ ไม่มีลวดลาย แต่ด้านข้างเจาะหน้าต่างด้านละ 1 ช่อง

ภาพที่ 4.5 วิหาร วัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

ศาลาการเปรียญ แม้จะเป็นศาสนสถานที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2431 ถือเป็นงานรุ่นหลัง แต่ก็มีคุณค่าทางศิลปะสูงทั้งทรวดทรงและความประณีตในฝีมือ กล่าวกันว่าท่านผู้สร้างคือท่านอธิการโณม ผู้ครองวัดในสมัยนั้นและเป็นช่างฝีมือดี ถึงกับลองปลุกกฐิ เป็นการซ่อมฝีมือก่อนลงมือจริง ภายในศาลาการเปรียญมีโบราณวัตถุที่น่าสนใจคือ ธรรมาสันแกะไม้ปิดทอง ทั้งตัวกระจังและลวดลายโดยรอบล้วนสร้างขึ้นอย่างประณีตบรรจง บ่งว่าท่านผู้สร้างเป็นช่างชั้นครู โดยผู้ออกแบบควบคุมคือ ขุนศรีวิงยศ ทำเลียนแบบสมัยอยุธยาและอีกท่านหนึ่งที่มีงานแกะไม้อันงดงามอยู่ในศาลาการเปรียญหลังนี้คือ ท่านอธิการฤดี ซึ่งขณะนั้นยังเป็นเพียงพระลูกวัด บริเวณคอสองภายในโดยรอบยังมีภาพเขียนพุทธประวัติ ฝีมือช่างรุ่นรัชกาลที่ 5 สภาพค่อนข้างสมบูรณ์และสีสดใสกับทั้งในเรื่องราวทางพุทธประวัติได้ดี

ภาพที่ 4.6 ศาลาการเปรียญ วัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

กุฎิสามห้อง ท่านผู้สร้างนั้นสร้างขึ้นเพื่อซ่อมฝมือก่อนที่จะลงมือสร้างศาลาการเปรียญหลังดังกล่าว วัดเกาะจึงมีกุฎิสามห้องทรงไทยอันสวยงามทั้งเครื่องบนฝาครอบนอกและฝาเพ็ยม เป็นที่เชิดหน้าชูตาของวัดได้อีกสิ่งหนึ่ง กุฎิหลังนี้มีจารึกติดอยู่ที่ฝาเพ็ยมด้านใน ต่อมาภายหลังเมื่อทางวัดจำเป็นต้องขยายกุฎิให้กว้างขวางขึ้นต้องรื้อจารึกออก

ภาพที่ 4.7 กุฎิสามห้อง วัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

หอรระฆัง หอรระฆังเก่าตั้งอยู่ตรงประตูทางขึ้นด้านหลังกุฏิของวัดเกาะ เยื้องศาลา
ทำนํ้ามเหศวร จุดเด่นของหอรระฆังอยู่ที่ช่อฟ้า เป็นแบบอยุธยาโดยเฉพาะมีเพียงไม่กี่แห่งในจังหวัด
เพชรบุรี ตรงส่วนปากจุ่มคว่ำลงเรียกว่า “ช่อฟ้าปากครุฑ” แต่ในจังหวัดเพชรบุรีมักนิยมเรียกว่า
“ช่อฟ้าเล็บเหยี่ยว” หรือช่อฟ้าหน้าคว่ำ จำง่ายดี

ภาพที่ 4.8 หอรระฆัง วัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

ศาลาท่าน้ำ (ศาลามเหศวร) สร้างขึ้นสมัยพระอริการดิษฐ์ เจ้าอาวาสวัดเกาะองค์ที่ 2 (พ.ศ.2400-2422) สร้างขึ้นเพื่อถวายเจ้านายต่างกรมพระนามกรมหมื่นมเหศวร เมื่อสร้างเสร็จจึงตั้งชื่อศาลาตามพระนามว่า “ศาลามเหศวร”

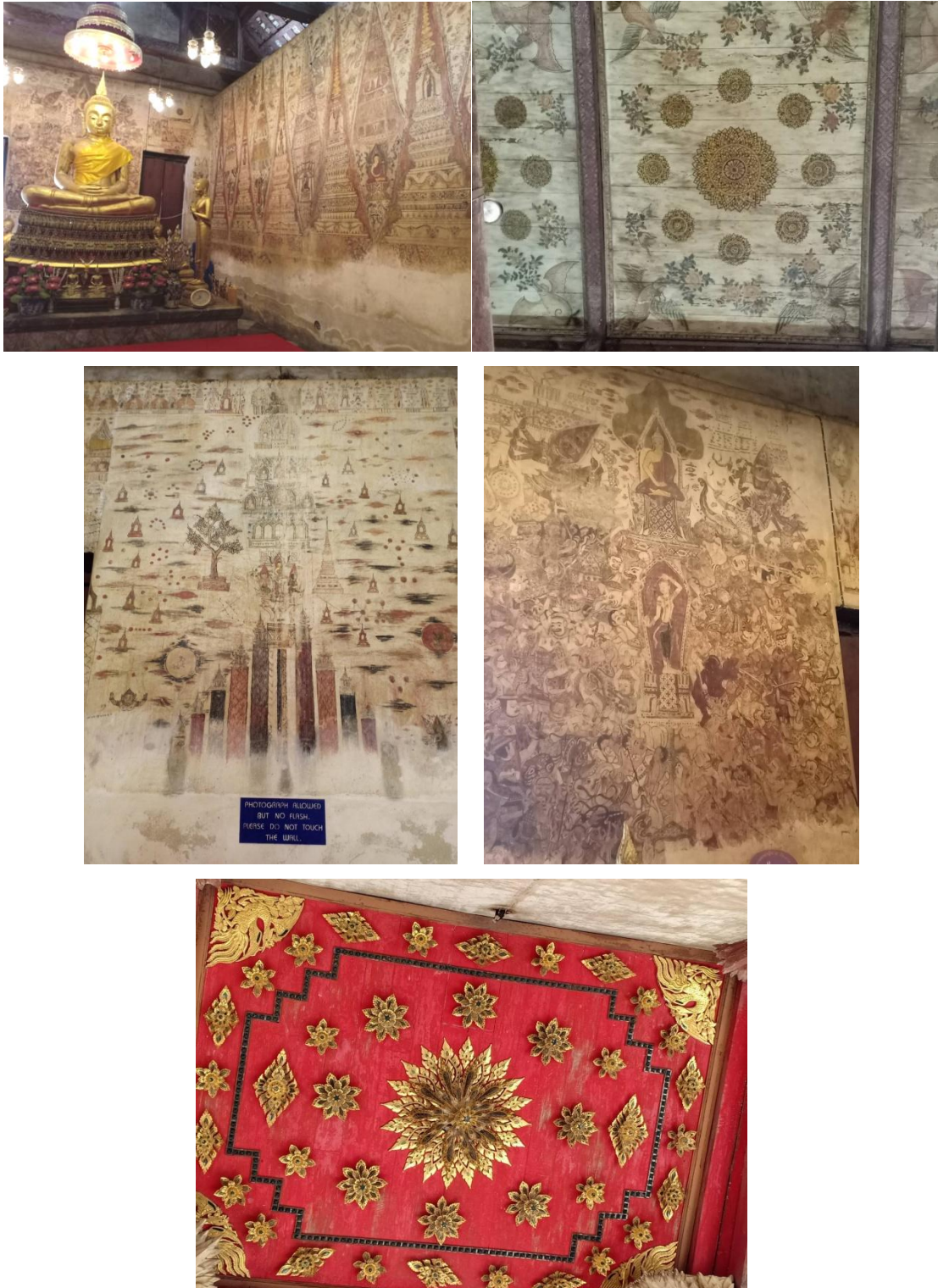

ภาพที่ 4.9 ศาลาท่าน้ำ (ศาลามเหศวร) วัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

2.2 ด้านจิตรกรรม

ภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดเกาะสุทธาราม ภายในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่มีการจารึกปีที่เขียนไว้ว่า ปี 2277 เป็นภาพเขียนสีฝุ่น สภาพยังสมบูรณ์ ตอนบนเขียนเป็นรูปหมูนกสิทธิ์วิทยธรประนมหัตถ์ถือดอกไม้ แต่งกายอย่างคนต่างชาติ ตอนกลางเขียนเป็นรูปเจดีย์บรรจุในโครงรูปสามเหลี่ยมหยักพื้นปลา มีรูปฉัตรคั่น ใต้ฉัตรเขียนเป็นรูปพุทธประวัติ ส่วนผนังด้านทิศใต้เขียนเป็นภาพสถานที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า ตอนล่างของภาพเขียนเป็นรูปชาวตะวันตกขี่ม้า

พระญี่ปุ่นและคนจีน แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องในขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวต่างประเทศ
ในสมัยอยุธยาขณะนั้น

ภาพที่ 4.10 ภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

ภาพที่ 4.11 ภาพสถาปัตยกรรมต่างๆ ภายในวัดเกาะแก้วสุทธาราม
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

2.3 ด้านสืบสานงานสกุลช่างเมืองเพชร

งานที่มีความละเอียด งดงาม และมีความสมบูรณ์ในการใช้สอย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่ควรดำรงรักษาและสืบทอด ตลอดจนประยุกต์ใช้คือ งานทำทองรูปพรรณลาย

ดอกพิกุล สร้อยคอยลายแปดเสา เป็นต้น ผู้ที่มีความสามารถและเป็นผู้สืบสานอาชีพอยู่ในชุมชนวัดเกาะมายาวนาน บริเวณหัวถนนคือ นางเนื่อง แผงสีคำ อยู่บ้านเลขที่ 368 ถนนพานิชเจริญ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ช่างแกะสลักไม้โมก

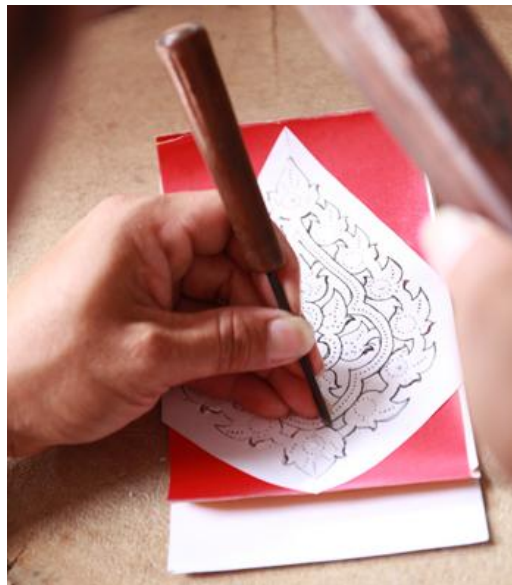
ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างงานสกุลช่างเมืองเพชร
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

ช่างทำทอง

ช่างปูนปั้น

ช่างตอกกระดาษ

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างงานสกุลช่างเมืองเพชร (ต่อ)
ที่มา : ประภาส อินทนู 24 พฤษภาคม 2564

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ
จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชน เจ้าของภูมิปัญญา
เจ้าของกิจการร้านค้า เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าอาวาสในชุมชนวัดเกาะสุทธาราม เพื่อให้พิจารณา
เกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ผู้วิจัยนำ
ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เชิงลึก นำมาวิเคราะห์เนื้อหาสรุปข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. เป็นชุมชนที่ติดแม่น้ำเพชรบุรีเกือบทั้งชุมชน ซึ่งยังคงวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำ และสามารถรักษาเอกลักษณ์ไว้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ 2. มีวัดเกาะสุทธารามเป็นจุดดึงดูดความสนใจในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม จิตรกรรม และสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ 3. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนักและเส้นทางท่องเที่ยวมีถนนหลายสายตัดผ่านเดินทางไปมาสะดวก สามารถเดินทางไป-กลับได้ภายใน 1 วัน สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลาย เช่น พิพิธภัณฑสถานพระรามราชนิเวศน์ (วังบ้านปืน) วัดมหาธาตุวรวิหาร เป็นต้น 4. มีความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนวัดเกาะคือ เทศบาลเมืองเพชรบุรี 5. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมถึงวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีต่าง ๆ ของคนในชุมชน เช่น ประเพณีทำบุญตักบาตรในตอนเช้าของชาวชุมชนวัดเกาะ (ตั้งแต่หน้าหอนาฬิกาถึงต้นโพธิ์) 6. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การไหว้พระทำบุญ ชมพิพิธภัณฑสถาน วัดฤๅษณ์ โบราณสถาน กิจกรรมทางศาสนา และการชมสถาปัตยกรรมของพระอุโบสถ การชมวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น 7. มีอาหารอร่อย ของฝาก ของที่ระลึกหลากหลายประเภท ที่มีคุณภาพดีและจำหน่ายในราคาถูก เช่น ขนมหวาน ข้าวเกรียบงา อาหารทะเลสดและแห้ง ผัก ผลไม้ สิ้นค้าแปรรูป เป็นต้น 8. มีการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวย่านวัดเกาะ โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวประวัติความเป็นมาของชุมชนวัดเกาะ ศาสนสถาน บ้านเก่า บ้านช่าง ร้านขนม และร้านอาหารในย่านวัดเกาะ	1. ถนนในชุมชนวัดเกาะคับแคบ 2. ที่จอดรถไม่เพียงพอ 3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนชุมชนยังไม่ทั่วถึง 4. การนำวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ยังไม่แพร่หลาย 5. ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ขาดความร่วมมือ 6. ขาดการเชื่อมโยงระหว่างรุ่นสู่รุ่นทำให้ขาดผู้มีความรู้ความเข้าใจในการแนะนำด้านข้อมูลต่างๆ ของชุมชนวัดเกาะ 7. การเติบโตด้านการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม อาทิ ปัญหาขยะ ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหาล้างห้องน้ำ 8. ป้ายบอกทาง ป้ายบอกสถานที่จากจุดทางเข้าถนนใหญ่มายังชุมชนไม่ชัดเจน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค
1. รัฐมีการสนับสนุนเรื่องโครงการ SML ชุมชนพอเพียง 2. เทศบาลเมืองเพชรบุรีมีการสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนวัดเกาะอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านบุคลากรและงบประมาณ 3. มีการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อประสานงานระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ใกล้เคียง 4. มีการพัฒนาถนนหนทางเพื่อให้เดินทางได้สะดวกขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น 5. มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้สามารถติดต่อประสานงานและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	1. ปัญหาโรคระบาดโควิด-19 ปัญหาการเมือง ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันย่ำแย่ ทำให้นักท่องเที่ยวต้องชะลอการใช้จ่ายมาท่องเที่ยวไม่มากนัก 2. ขาดการส่งเสริมจากนักวิชาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง 3. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

จากข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ สรุปได้ว่าในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะมีจุดแข็งด้านทรัพยากรทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ รวมถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีต่าง ๆ ของคนในชุมชน และที่สำคัญมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งพยายามนำสิ่งที่เป็นจุดเด่นของชุมชนมาสร้างสรรค์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนของตนเองอย่างน่าชื่นชม รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ แม้จะมีจุดอ่อนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนชุมชน ขาดงบประมาณและบุคลากรสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามผู้นำชุมชนก็กำลังผลักดันและเสนอแนะให้องค์กรภาครัฐเข้ามาช่วยเหลืออย่างจริงจัง

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent) ปรากฏดังตารางที่ 4.2 และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏดังตารางที่ 4.3-4.9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 400 คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	171	42.75
- หญิง	229	57.25
อายุ		
- ไม่เกิน 20 ปี	45	11.25
- 21-30 ปี	93	23.25
- 31-40 ปี	86	21.50
- 41-50 ปี	84	21.00
- 51 ปีขึ้นไป	92	23.00
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	155	38.75
- ปริญญาตรี	191	47.75
- สูงกว่าปริญญาตรี	54	13.50
อาชีพ		
- นักเรียน/นักศึกษา	60	15.00
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	70	17.50
- พนักงานบริษัทเอกชน	55	13.75
- รับจ้างทั่วไป	84	21.00
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	76	19.00
- เกษตรกรรม	31	7.75
- อื่นๆ	24	6.00
รายได้ต่อเดือน		
- ไม่เกิน 10,000 บาท	111	27.75
- 10,000-15,000 บาท	99	24.75
- 15,001-20,000 บาท	77	19.25
- 20,001 บาทขึ้นไป	113	28.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 57.25 และเพศชาย จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.75 มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 และมีอายุ

ไม่เกิน 20 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 รองลงมามีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75 และมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 รองลงมามีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 และมีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน/พ่อบ้าน ข้าราชการบำนาญ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 มีรายได้ต่อเดือน 10,000 - 15,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 และมีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว	3.55	0.49	มาก	2
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง	3.54	0.55	มาก	3
3. ด้านสิ่งดึงดูดใจ	3.79	0.58	มาก	1
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.43	0.63	มาก	5
5. ด้านกิจกรรม	3.44	0.60	มาก	4
6. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.41	0.59	มาก	6
รวม	3.52	0.45	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) ด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.55) ด้านกิจกรรม ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.60) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.63) และด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว

ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. มีการจัดระบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ	3.71	0.61	มาก	1
2. มีโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเลือกอย่างหลากหลาย	3.60	0.65	มาก	2
3. มีศูนย์บริการการท่องเที่ยวและการให้ข้อมูล	3.48	0.72	มาก	5
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล เป็นต้น	3.50	0.69	มาก	4
5. มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม	3.47	0.68	มาก	6
6. มีระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	3.57	0.64	มาก	3
รวม	3.55	0.49	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ มีการจัดระบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ มีโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเลือกอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.65) มีระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.64) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล เป็นต้น ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.69) มีศูนย์บริการการท่องเที่ยวและการให้ข้อมูล ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.72) และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความสามารถในการเข้าถึง

ด้านความสามารถในการเข้าถึง	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.74	0.61	มาก	1
2. สภาพถนนมีมาตรฐาน สามารถรองรับยานพาหนะของนักท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ	3.54	0.70	มาก	3
3. จำนวนป้ายบอกทางที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	3.43	0.83	มาก	5
4. มีรถประจำทางให้บริการอย่างสม่ำเสมอ	3.37	0.79	ปานกลาง	6
5. ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.53	0.68	มาก	4
6. ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.63	0.66	มาก	2
รวม	3.54	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความสามารถในการเข้าถึง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.66) สภาพถนนมีมาตรฐาน สามารถรองรับยานพาหนะของนักท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.70) ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.68) จำนวนป้ายบอกทางที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.83) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีรถประจำทางให้บริการอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งดึงดูดใจ

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. แหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และเหตุการณ์ที่สำคัญในอดีต	3.91	0.77	มาก	1
2. แหล่งท่องเที่ยวมีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่น่าสนใจ	3.80	0.74	มาก	3
3. แหล่งท่องเที่ยวมีความงดงามทางสถาปัตยกรรม	3.79	0.73	มาก	4
4. แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง มีคุณค่าน่าประทับใจ	3.81	0.68	มาก	2
5. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพสวยงาม	3.73	0.67	มาก	6
6. แหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม	3.75	0.65	มาก	5
รวม	3.79	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งดึงดูดใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ แหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และเหตุการณ์ที่สำคัญในอดีต ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง มีคุณค่าน่าประทับใจ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.68) แหล่งท่องเที่ยวมีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.74) แหล่งท่องเที่ยวมีความงดงามทางสถาปัตยกรรม ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.73) แหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.65) และแหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพสวยงาม ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. มีบริการห้องน้ำ-ห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว	3.55	0.73	มาก	1
2. มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ในแหล่งท่องเที่ยว	3.48	0.72	มาก	3
3. มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ของฝาก	3.45	0.72	มาก	4
4. มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านอาหารที่เพียงพอ	3.34	0.72	ปานกลาง	5
5. ช่องทางในการสื่อสารหรือติดต่อผ่านทางโทรคมนาคม	3.51	0.66	มาก	2
6. มีที่พักตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท เช่น โฮมสเตย์ เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท โรงแรม เป็นต้น	3.30	0.90	ปานกลาง	6
รวม	3.43	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีบริการห้องน้ำ-ห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ช่องทางในการสื่อสารหรือติดต่อผ่านทางโทรคมนาคม ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.66) มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.72) มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ของฝาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านอาหารที่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.72) และมีที่พักตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท เช่น โฮมสเตย์ เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท โรงแรม เป็นต้น ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรม

ด้านกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. มีการจัดกิจกรรมชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน	3.45	0.75	มาก	3
2. มีแหล่งศึกษาเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น	3.63	0.61	มาก	1
3. มีการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนแต่ละแห่งเข้าด้วยกัน	3.55	0.64	มาก	2
4. มีการเที่ยวชมแบบมีมัคคุเทศก์นำชม	3.32	0.92	ปานกลาง	6
5. มีการจัดกิจกรรมเทศกาลประจำปีเพื่อท่องเที่ยวชุมชนวัดเกาะ	3.34	0.88	ปานกลาง	5
6. มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว	3.36	0.75	ปานกลาง	4
รวม	3.44	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีแหล่งศึกษาเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ มีการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนแต่ละแห่งเข้าด้วยกัน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.64) มีการจัดกิจกรรมชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมเทศกาลประจำปีเพื่อท่องเที่ยวชุมชนวัดเกาะ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.88) และมีการเที่ยวชมแบบมีมัคคุเทศก์นำชม ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. มีผู้บรรยายหรืออธิบายสถานที่และสิ่งสำคัญที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว	3.45	0.77	มาก	1
2. มีการควบคุมราคาสินค้า อาหาร และของที่ระลึก	3.41	0.74	มาก	5
3. มีการจัดพื้นที่จอดรถไว้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว	3.38	0.76	ปานกลาง	6
4. มีถังรองรับขยะอย่างเพียงพอ	3.41	0.70	มาก	4
5. มีจุดนั่งพักผ่อนแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	3.41	0.67	มาก	3
6. มีบริการนำเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่น	3.44	0.67	มาก	2
รวม	3.41	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีผู้บรรยายหรืออธิบายสถานที่และสิ่งสำคัญที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ มีบริการนำเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.67) มีจุดนั่งพักผ่อนแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.67) มีถังรองรับขยะอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.70) มีการควบคุมราคาสินค้า อาหาร และของที่ระลึก ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการจัดพื้นที่จอดรถไว้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน เจ้าของภูมิปัญญา เจ้าของกิจการร้านค้า วัฒนธรรมจังหวัด เพชรบุรีหรือตัวแทน เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าอาวาสในชุมชนวัดเกาะ และตัวแทนชุมชน รวมจำนวน 9 ท่าน และจากการแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

แนวทาง	ข้อเสนอ
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว	1) ชุมชนมีการจัดทำแผนชุมชน แผ่นพับแผนที่ท่องเที่ยว ย่านวัดเกาะอยู่แล้ว แต่ควรเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ หรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อจัดกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะช่วยสร้างความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น 2) ชุมชนมีการกำหนดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน มีการใส่รายละเอียดรูปแบบของกิจกรรมของแต่ละประเพณีที่ได้ดำเนินร่วมกันมา แต่ไม่ควรทิ้งความเป็นเอกลักษณ์หรือให้คงแบบดั้งเดิมให้มากที่สุด 3) ชุมชนควรมีการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นบริเวณใกล้เคียง เช่น วัดมหาธาตุ วัดกำแพงแลง เป็นต้น 4) สำนักงาน ททท.(จังหวัดเพชรบุรี) เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและทำแผนจัดการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสม ลงในปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดต่อไป
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านความสามารถในการเข้าถึง	1) เทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้านการจัดทำสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ แนะนำให้นักท่องเที่ยวทราบว่าในท้องถิ่นของตนได้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอะไรบ้างในช่วงเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ เช่น การจัดประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียงชุมชน แผ่นพับ ใบปลิว Facebook Line Website เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

แนวทาง	ข้อเสนอ
	2) เทศบาลควรปรับปรุงเส้นทางให้มีความสะดวกและความปลอดภัยมากขึ้น อีกทั้งมีการจัดทำป้ายบอกระยะทางที่มองเห็นได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย 3) เทศบาลและคนในชุมชนเป็นแกนนำสำคัญในการจัดอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้แก่นักท่องเที่ยว 4) ควรจัดหาบริการรถสามล้อ รถราง หรือรถรับจ้างขนาดเล็กที่สามารถเข้าถึงได้ หรือการปั่นจักรยานชมเมืองชมวัด
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านสิ่งดึงดูดใจ	1) เทศบาลจัดประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว เช่น สำนักงาน ททท.(จังหวัดเพชรบุรี) ในการช่วยเหลือให้การสนับสนุนในเรื่องการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนที่น่าสนใจ โดยการจัดทำสื่อโฆษณา แผ่นพับ ใบปลิว หรือการโฆษณาทางโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุชุมชน ในช่วงที่มีเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ 2) หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกับคนในชุมชนในการสนับสนุนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน พร้อมทั้งปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ 3) หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกับคนในชุมชนในการปรับปรุง บูรณะ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านความสะอาด ความปลอดภัย และความสวยงาม เพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว 4) ลักษณะเด่นของชุมชนวัดเกาะคือ โบสถ์เก่าแก่ ชุมชนเก่าคนจีน และส่งเสริมการจัดทำสตรีทอาร์ต จุดถ่ายภาพเด่นๆ แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของชุมชนจริงๆ ซึ่งจะช่วยสร้างแรงดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ 5) กิจกรรมดีเด่นของชุมชนวัดเกาะคือ บ้านขนมหวานสร้างแรงดึงดูดใจโดยให้นักท่องเที่ยวได้ลงมือทำขนมร่วมกับคนในชุมชน

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

แนวทาง	ข้อเสนอ
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด	1) ควรจัดทำป้ายบอกทางหรือสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่จอดรถหรือจุดบอกตำแหน่งกิจกรรมการท่องเที่ยว และป้ายแผนที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ชัดเจน 2) เทศบาลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวในชุมชนจัดสถานที่ไว้คอยบริการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ เช่น ศาลาพักผ่อน ที่จอดรถ ห้องน้ำ ห้องสุขา เพื่อเป็นจุดพักผ่อนและอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวชมกิจกรรมในชุมชน 3) ประชาชนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวคอยดูแลรักษาความปลอดภัยและคอยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านกิจกรรม	1) จัดหาอาสาสมัครมัคคุเทศก์ อาจจะเชิญชวนนักเรียนหรือบุคคลที่สนใจมาฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวทั้งด้านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและคอยให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น 2) ควรสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวสู่ความเป็นเลิศ เช่น จัดงานประเพณี กิจกรรมชุมชนสร้างสรรค์ และสร้างอัตลักษณ์ความโดดเด่นของชุมชนวัดเกาะที่หาดูได้ยาก เช่น วิถีชีวิตชุมชน งานสกุลช่าง โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรมต่าง ๆ โดยเผยแพร่ผ่านทางระบบออนไลน์ 3) จัดถนนคนเดินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าเที่ยวชมสถานที่สำคัญในชุมชน มีของที่ระลึก ขนมหวานที่ผลิตจากคนในชุมชน ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนอีกด้วย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

แนวทาง	ข้อเสนอ
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	1) ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยวตามจุดแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำข้อมูลทางการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี 2) ควรมีจัดทำป้ายสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวเพื่อแจ้งข้อมูลทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบ โดยมีสาระเกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา และสถาปัตยกรรมในการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยวประจำจุดเส้นทางท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน 3) จัดทำ QR Code เรื่องเล่าของแหล่งท่องเที่ยวและข้อมูลของชุมชนวัดเกาะ

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน เจ้าของภูมิปัญญา เจ้าของกิจการร้านค้า วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรีหรือตัวแทน เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าอาวาสในชุมชนวัดเกาะ และตัวแทนชุมชน ทั้ง 9 ท่าน ผู้วิจัยสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี ได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว สรุปได้ว่าชุมชนควรเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ หรือแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อจัดกิจกรรมร่วมกันโดยใช้รายละเอียดรูปแบบของกิจกรรมของแต่ละประเพณีที่ได้ดำเนินร่วมกันมา แต่ไม่ควรทิ้งความเป็นเอกลักษณ์หรือให้คงแบบดั้งเดิม ซึ่งจะช่วยสร้างความสนใจให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น อีกทั้งบันทึกลงในปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัด

2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง สรุปได้ว่าเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้านการจัดทำสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ แนะนำให้นักท่องเที่ยวทราบผ่านสื่อต่าง ๆ อีกทั้งควรปรับปรุงเส้นทางให้มีความสะดวกและปลอดภัย มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย มีบริการรถสามล้อ รถราง รถจักรยาน หรือรถรับจ้างขนาดเล็กที่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อชมเมือง ชมวัด และมีแกนนำคอยอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยว

3. ด้านสิ่งดึงดูดใจ สรุปได้ว่าเทศบาลจัดประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในการช่วยเหลือให้การสนับสนุนในเรื่องการโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ อีกทั้งร่วมกับคนในชุมชนสนับสนุนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน พร้อมทั้งร่วมกันปรับปรุง บูรณะ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านความสะอาด ความปลอดภัย ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการจัดทำสตรีทอาร์ต จุดถ่ายภาพที่แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของชุมชน การทำขนมหวาน เพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สรุปลงได้ว่าเทศบาลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวควรจัดทำป้ายบอกทางหรือสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่จอดรถ หรือจุดบอกตำแหน่งกิจกรรมการท่องเที่ยว และป้ายแผนที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ชัดเจน จัดสถานที่ไว้คอยบริการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ และคอยดูแลรักษาความปลอดภัย คอยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ

5. ด้านกิจกรรม สรุปลงได้ว่าควรสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวสู่ความเป็นเลิศ ความโดดเด่นของชุมชนวัดเกาะ เช่น จัดงานประเพณี กิจกรรมชุมชนสร้างสรรค์ แสดงวิถีชีวิตชุมชน สถาปัตยกรรมต่าง ๆ และถนนคนเดินเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชมวิถีชีวิต จำหน่ายของที่ระลึก ขนมหวานที่ผลิตจากคนในชุมชน โดยเผยแพร่ผ่านทางอาสาสมัครภาคีหรือทางระบบออนไลน์

6. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว สรุปลงได้ว่าควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยวตามจุดแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ จัดทำป้ายสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยว และจัดทำ QR Code เรื่องเล่าของแหล่งท่องเที่ยวและข้อมูลของชุมชนวัดเกาะ เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแนะนำข้อมูลทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบ

สรุปแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดเกาะ พบว่า สำนักงานการท่องเที่ยวของจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนควรเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ เพื่อจัดกิจกรรมร่วมกัน สร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวสู่ความเป็นเลิศ แสดงความโดดเด่นของชุมชนวัดเกาะ โดยการจัดงานประเพณี แสดงวิถีชีวิตชุมชน สถาปัตยกรรมต่าง ๆ โดยไม่ทิ้งความเป็นเอกลักษณ์แบบดั้งเดิม แต่เป็นการสอดแทรกรูปแบบการท่องเที่ยวสมัยใหม่เข้าไป เช่น การจัดทำสตรีทอาร์ต จุดถ่ายภาพที่แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของชุมชน จัดทำ QR Code เรื่องเล่าของแหล่งท่องเที่ยวและข้อมูลของชุมชนวัดเกาะ พร้อมทั้งปรับปรุง บูรณะ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด ปลอดภัย สวยงาม และคงอยู่กับชุมชนไปอีกยาวนาน